

Fighting Fire with Fire: The Quiet Revolution of Rabbi Dovid Tzvi Hoffmann



Suggestions for Further Learning:

Barashansky, Eliezer (ed). “ראיות מכריעות נגד ולהיין.” Hebrew translation of Hoffmann’s German work arguing with the Graf-Wellhausen theory of Documentary Hypothesis, including Hebrew biography of Hoffmann. 1928.

<http://www.hebrewbooks.org/pdfpager.aspx?req=38205&st=&pgnum=9>

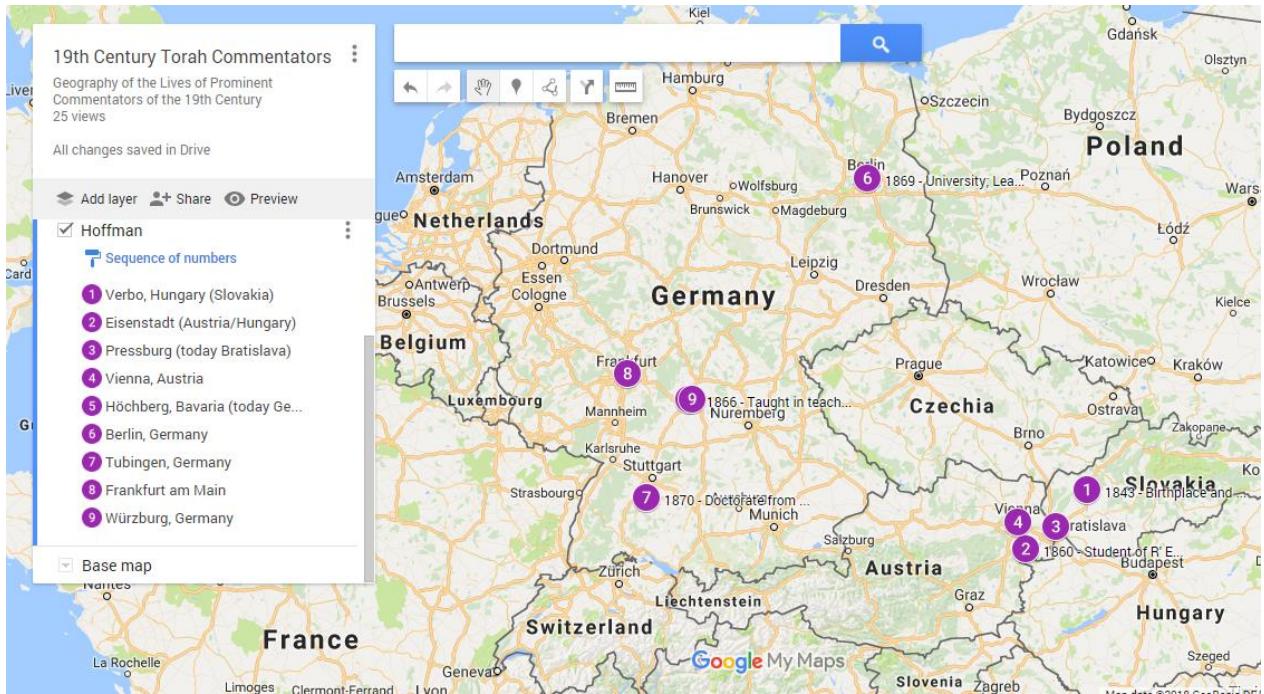
Ellensen, David and Richard Jacobs. “Scholarship and Faith: David Hoffman and His Relationship to *Wissenschaft des Judentums*.” *Modern Judaism - A Journal of Jewish Ideas and Experience*, 36:2, 27-40. Ask RLZ for PDF copy.

Kahana, Kalman. "ר"ד"צ הופמן כפרשן המקרא" (Heb.). Analysis of Hoffmann’s approach to Parshanut. Undated. <http://www.daat.ac.il/daat/tanach/hofman-dvarim/hofd03.pdf>.

Marx, Alexander. “Essays in Jewish Biography.” “David Hoffmann,” 185-222. Jewish Publication Society of America, 1947.
<https://archive.org/stream/essaysinjewishbi000988mbp#page/n198/mode/1up>

Wein, Berel. “Rabbi Dovid Tzvi Hoffman: Torah and the Academic World.” MP3 Download. Undated. <https://www.rabbiwein.com/Rabbi-Dovid-Tzvi-Hoffman-br-Torah-and-the-Academic-World-P646.html>

Biography



■ Youth and Education

November 24, 1843 – Born in Verbó, Hungary (Austrian Empire)

- Father, Rav Moshe Yehuda, Dayan (Av Beit Din) of Verbó

- Early prodigy; Claimed later that by age 4 he knew Chumash-Rashi by heart

- 77th birthday – 50th yr. in Berlin – said D'var Torah, claimed said at 7 in father's house

1848 – Father dies

1853 – Community sends him away to learn in neighboring Yeshiva

1855 – Returns to Verbó, Hungary to learn under R' Shmuel Sommer – first real teacher

1857 – Left with Sommer when Sommer went to town of Papa

1859 – Learned with (and close to) Maharam Schick (Rav Moshe Schick) for a year,

 - Maharam Schick - student of Chatam Sofer, but favored general knowledge

1860 – Eisenstadt, Austro-Hungarian border, student of Ezriel Hildesheimer in his new Seminary; also kept learning secular studies

1863 – To Pressburg (today Bratislava); student of K'tav Sofer (son of Chatam Sofer)

- Said if could have prepared properly, would have given Shiur worthy of Chatam Sofer

1865 – Graduated from Evangelical Gymnasium of Pressburg; went to U. of Vienna

1866 – To support mother, took up job teaching in Teacher's College in Hochberg, Bavaria, near Germany; he would stay in Germany until his death

 - Came into contact with R' Seligman Bar Bamberger of Wertzburg (the

Wertzburger Rav), and German "Havanat Ha'peshat" approach to Gemara as opposed to Pilpul of Hungary – comes to mix both plus outside/scholarly influences

 - "Anyone who doesn't know Pilpul doesn't know how to learn Gemara"

 - Age 74/75 – Hungary – Same shiur in Pilpul one day and Havana the next day!

- Businessman Jona Rosenbaum of Zell, friend and Talmid of Wertzburger Rav
- 1868 – Marries Rosenbaum's daughter Zerline – they would have 5 sons, 3 daughters
- 1869 – To Berlin to continue at University and learn under Hildesheimer, newly there
- 1870 – Doctorate from Tübingen University in Semitic Languages
- Thesis: "Mar Shmuel, Rector of the Jewish Academy of Nahardea in Babylonia"



(<http://onthemainline.blogspot.com/2010/10/hoffmanns.html>)

■ Career in Hildesheimer's Seminary and Research on Mishna

- 1871 – Becomes teacher in Rav S. R. Hirsch's Seminary in Frankfurt am Main
- 1873 – "Mar Shmuel" biography published as book – deemed heretical by Hirsch et al
- 1873 – Jr. Lecturer in Hildesheimer's new Seminary in Berlin, focusing on Chumash; started with Vayikra, then Devarim – his foci over next 25 years of classes
- Reform sweeping the Austro-Hungarian world; Hildesheimer felt secular learning critical to combat Reform and intrinsically as a part of Torah; RDZH incorporated use of other languages in particular to understand Chumash; same with Mishna (פָּוֹתָח טֶהָר)
- Haskalah producing scholars; biblical scholarship in vogue; questioning authorship – attempted to destroy Divinity of the Torah
- Berlin seminary produced 2 scholarly magazines a year; 40%-50% from him
- Taught Rabbinical studies, secular studies, and Tanach in the Seminary, administrator
- Av Beit Din of Berlin; Posek of German Jewry
- 1874 – Along with report on the Yeshiva there is published RDZH's 50-page treatise on מהחרת השבת, proving traditional approach
- 1874 – Began Gemara class for Ba'alei Batim and own students (Chevra Shas) – Daf Yom before there was Daf Yomi – finished Shas several times – cont'd until 1908
- Taught in Teacher's Seminary of Isaac Ber Bamberger in Wertzberger – Seminary supplied teachers for Orthodox schools throughout Germany
- 1876-1893 – Editor of magazine *המגין למחמת ישראל* – "The First Mishna"
- 1879-1880 – Series of articles against Wellhausen's Documentary Hypothesis
- 1882 – "Erste Mishna" – "משנה ראשונה ומחלוקת התנאים" – "The First Mishna"
- Rebbe only "editor" of Mishna, incorporating Mishnayot into new Mishna; purpose (Wein) to prove Mishna not "made up" by Rabbis, since it was older
- 1884-1895 – Published scholarly monthly supplement to "Jewish Press"
- 1884, 1885, 1895 – "The Shulchan Aruch and the Rabbis About the Relations Between the Jews and the Non-Jews" – defending SA against Justus's *Judenspigel* (i.e., Akum)

- Argued against new Reform Prayer Book in Baden with careful polemical response
1887 – “Contributions to an Introduction to Halachic Midrashim” (parallel, lost Midrash)
- Work vindicated one year later and beyond; instrumental in finding, editing, and publishing rare and newly-discovered Midrash Halacha (Shachter/Cairo Genizah)
- 1890 – Refused naturalization by German gov’t
- 1892 – Started recording Teshuvot (responsa) at urging of son, who published them

■ **Head of Berlin Seminary, Commentaries, and Later Battles Against Reform**

- 1893-1897 – German Translation/Commentary on Mishna Seder Nezokin – Academic
- 1894 – Hildesheimer sick – RDZH takes over advanced classes
- 1895, 1910 – In review of Reformer’s critical “The Dietary Laws,” proved *תורה שבعل פה*
- 1899 – Hildesheimer dies – appointed RDZH RY, not own son, Tzvi Hirsch, a Rebbe
- 1899 – RDZH takes over as acting RY; full in 1902
- 1900 – Again refused naturalization by German gov’t
- 1904 – Book vs. Wellhausen’s Doc. Hypothesis – “*הריאות המכריות נגד גרף-וילהוזן*”
- 1905 – Daughter Hannah married Alexander Marx (1878-1953), JTS Librarian and Professor, who would go on to write mini-biography of father-in-law (P. 1)
- 1905-1906 – Monumental commentary on Vayikra
- 1910-1916 – Trans./commentary on seven parts of Mishna Taharot (rest posthumously)
- 1913 – First volume (out of two) on Devarim
- 1918 – German gov’t awards him Professor, a high honor
- Last Beit Din story
- Yustus Vaker story (fake anti-non-Jew Shulchan Aruch)
- Bereishit – Creation – Avot – shows why things are included/not included; geography is accurate; people are real; history is accurate; time frame is accurate
- Literate commentary aimed at non-Jews, Reform, and for believers to have answers
- Fabulous Chazzan, musical composer, orator
- Berlin Seminary recognized by Jews and non-Jews as best in the world; eclectic staff
- Mussar story (“not in my nature”)
- Depressed by Jews killing Jews in WWI (Tefillin story [(Wein])
- Interested in moving Hildesheimer Seminary to Israel, but E. European Rabbis said no
(1930’s – R’ Weinberg – same – R’ Chaim Ozer also said no)
- Later years – couldn’t stand unless Chazzan; that revived him
- Seminary instruction was in German but 40%-50% of students were Hungarian
- 1) “Every Jew’s life is a commentary to the Torah; 2) loyalty to Mitzvot; 3) represent your Creator – Kiddush Hashem” – Mussar movement channeled through scholarship
- 1914-1919 – Series of articles in Jeshurun on “Problems of Pentateuchal Exegesis”
- Nov. 20, 1921 (19 Marcheshvan) – Died quietly in his sleep
- 1922 – Second vol. Devarim (missing last Parshiot) – published by son Moshe Yehuda
- 1925 – Son published father’s Teshuvot (on 3 parts of SA) – *מלמד להועיל*
- Relevant contemporary questions; classic approach to scholarship (see later packet)
- Four RY’s – Hildesheimer (1874-99), Hoffmann (1899-1921), Avraham Eliyahu Kaplan (1921-24, brain tumor), R’ Yechiel Weinberg – Seridei Aish (1922-38, escaped)
- 1938 – Yeshiva closed, never reopened, never copied – product of Berlin
- Children escaped Germany, descendants still in Israel today
- A. Marx: Tough outside, but very kind inside; distant at first, but very intimate and kind

Finding Rav D. Z. Hoffmann Online

AlHaTorah.org

פרק שניים	
ר' בכרור שור	מדרשוי הלכה
ר' עבן כספי	תרגם אונקלוס
ר' לרבייא	תרגם מהכמינו צרפת
ר' מורהו	ליקוט מהכמינו צרפת
ר' גור אריהה	ליקוט מהכמינו צרפת
ר' רדייך	ר' סעדיה גאון
ר' ריד	הרגום ירושלמי
ר' אברבנאל	ר' יודהה בן הרכבתים
ר' חזקוני	ר' יודהה בן בלעט
ר' רבביין	רישוי
ר' משה אלשיך	ר' קריא
ר' רבי חי	ר' פע
ר' כלוי יקר	רשביים
ר' מנתת יהוהה	לא
ר' דעת וקניט	וילע
ר' מנתת שי	האד
ר' ליקוט לרשבים	רבא"
ר' טור הפרשנאהארון	ר' כו
ר' אור החיים	ליקוט מכתבי הרמב"ם

WWW.Daat.co.il

Complete PDF's of Hoffmann's Commentary on Bereishit and Devarim

ר
בראשית יב

וז. לא הקדמתו או מבואו, ה/ מבנה ומשמעותו. הוא המטיל על אברהם את התפקיד הכספי: לשמט מרים של בני האדים בשஹו רחוך מפולחתו, ולהיות ברכה לאנשות כולה.

ספר בראשית

מפרש בידי הוב דוד צבי חופמן

תוכן העניינים

הקבצים בפורטט
על אפשרות ההפיש טקסט

בשער הספר
צלום השער והמוקן של הספר המודפס וקדמות הוצאהה,

נד המחבר והמתרגם
תולדות קין ובנוי, הולדת שת ובנוי (ד, א - ה, לב)

מאדים ועד נח
בראית העולם (א, א-ב, ג)

קורותוי של זוג האדים הראשונים (ב, ד - ג, CD)
פָּרָקָעָן

תולדות קין ובנוי, הולדת שת ובנוי (ד, א - ה, לב)
פָּרָקָבָג

תולדות קין ובנוי, הולדת שת ובנוי (ד, א - ה, לב)
פָּרָקָבָג

מִנְחָן וּדְאַבְרָהָם
המעבר לפיסוף המבול (ו, א-ח)

נח והמבול (ו, ט - ע, כט)
פָּרָקָעָט

העימים צפאיין ח (ו, א-כט)
פָּרָקָעָט

בלבול הלשונות (ו, א-ט)
פָּרָקָעָא

צפאיין של שם (ו, א-כט)
פָּרָקָעָא

תולדות האבות (יב, א - כה, יא)
פָּרָקָעָב

יציאת אברהם מארץ מודחת לארץ כנען (יב, א-ט)
פָּרָקָעָב

הירגים אברם למצוות (יב, י-כ)
פָּרָקָעָג

אברם ופרץ מלפני (ג, א-ט)
פָּרָקָעָג

From Hoffmann's Book Against Graff-Wellhausen's Documentary Hypothesis

עד שנת 1866 החשו במעט כל חוקרי התנ"ך המפורטים שסדר הומניניס היה באפן כזה: המדור ח"כ הוא הדורם ביויר; המדור משנה התורה — המאוחר ביויר; וביניהם קבעו את התקורת "E". ו"I". — אבל בשנת 1866 יצא לאור העולם ספרו של נוף (2) *Die gesetzlich. Bücher des A. T.* (הנ"ך חוקי) וכן הוא יסוד ומבנה בפרטות את שיטתו, כי החוקים בספר "ויקרא" ביחד עם החוקים השילושים שלהם שבספרי "שמות" ובסדרה" מאוחרים הם ל"משנה תורה" (D) (ונתבשו אחרי גנות בבל). ההשערה הזאת נתרבה ונתפשטה בוחור ע"ז ספריו של ולויין *Die Composition des Hexateuchs*; *Geschichte Israels*; *Prolegomena zur Geschichte Israels*; וכקהן סבירי התנ"ך החדשנים הגעה מעת לשליטן יהוד. — השקפת בית ברושה של הבקורת החודשה ביסודותיה העקריים על התהווות התורה היא, כי לפני התקופת התקונים של המז' יאשיהו (טלייב כ"ג וכ"ד) היה קים רק חלק הספרים שบทורה, שהיא מרכיב שני היסודות, (I ו-E), ושהכיל בתוכו רק את חוקי ספר הכרית (שמות כ—כ"ג) ביחס עם הפרשה ל"ד (י—כ"ו) והפרשה י"ג (ג—ט"ז); בימי מלכוו של יאשיהו נתבשו החקוק העקרוני של ס' דברים או משנה התורה, שבטשך הומן הוטיפו עליון, לפי דברי המבקרים, עוז פרשות וצרכות או המורדות (ט"ז); ובאפן כזה הייתה התורה מרכבת, בתקופה שלפני הגנות ובשנים הראשונות גנות בבל' משנה התורה (D) ל-E. ורק אחרי גנות בבל נתוסף עלייהם (פי דברי המבקרים החדשנים) ספר ח"כ (PC); ובתקופה מאוחרת יותר גם מסדר ווערך (R) שצרכו ביחס עם קבצי חוקים חדשניים שנוצרו ונתבשו בחוני הכהנים (ט"קורהות JED).

בעינו המבקרים נתחש *למושב* ראשון, כי מימי התקופה התקונים של יאשיהו שאפה מפלגת הכהנים בחריצות ובהתמדה ליאת, שעכורה ה' תרכזו במקום אחד. ח"כ PC⁽³⁾, לפי דברי הבקורת המודרנית, הרתקה כל כך לילכת בעין זה עד שהוא הקיימה ע"ז אהל המועד את הדבר הזה (רכוז הפלוחן) לימי קדם ותאסר את הקרכבת הקרכבות בבל' הדורות שלפני הקמת הטשון וטובח העולה, ולכן לא הוכירה נס את מוכחות האבות. ואולם אין אפשר לחייב את זה לירדי הסכימה עם העובדה שודוקה ח'כ, בקרנו בה מבל' שים ל'ב אל המורדות האחרים של התורה, מצוה את בני ישראל לשבח את קרבן הפסח בבתייהם ולזרק את דמו לא ע"ז מזבח ה', כי אם על שתי המזוזות ועל המשקל (שמות יב, ז). נוסף לדבר הנ"ל גם את זאת, שאפיין בבחן הפסח של השנה השנית (במדובר ט') לא נזכר כלל וכפפ', שבני ישראל הקיימו את הקרבן הזה באهل המוער; ולכן היה הרשות לדילטאן להעיר בפירושו ל'ס' במדובר ט', יה, כי "אין שום רמז בתורה לזו, שקרבן הפסח השני הוא לא נשחט בבתייהם, אלא באלה המוער (כמו שסוכב קי'). ואולי רק ע"ז צרכו עם הדברים שנאמרו בויקרא י"ז אפשר לומר ל'ידי מסקנה זו"—אבל פרק י"ז שבויקרה שין, לפי דברי הבקורת המודרנית, נבוא ל'ידי מסקנה זו"—אבל פרק י"ז שבויקרה שין, לפי דברי הבקורת המודרנית, לספר הקדושה (H), ולפיכך אין לחייב ראייה מהפרק הזה למקור היסודי של ח"כ (PG).

מפתח

VI

27	ב' מגדל שיש בו עלקטריש ליכט לסתוחו בשבת
63	ב"א א' רשאי לקרות הפטירה במנחה לפני הנערים (קינדר גאטטזודענוט)
64	ביב' הזכרת נשמות בשנה ראשונה בשנת העבר
64	ב"ג עסך טורנען א' שרי בש"ק, וגם מני שחוק
65	ג' א' מותר לישבע בערכאות שבתות וייט
67	ג'ה ליטע בשבתה בשליל חוליה דתקפיה ליה עלא מא
67	ג'ו ע"ז לפני עור ומسيע ידי עובייה לענין שבת
68	ג'ז א' רשאי למסור ריב לעורך דין מחל שבת
71	ג'ח טלטול קטן א' צריך למחות
72	ג'ט אם מותר ליתן דבר קד אל כלי שני בשבת
80	

ט"ו.

שאלה

אי אסור לעשן טאבאך בבייהכ"ג.

תשובה

אף שבמחלוקת ברכה שהובא בשעריו החשובה סקנ"ר סק"ח הי' נראה שיש כי שמהר, מ"ט צרכו רכרי השעריו החשובה שם רפשיטא לאסור לעשן מלחמת קרוותה ביהכ"ג שוה הו כמו אכילה ושותיה, ובquoד התיירו שאיפת הטאבאך עין בשרי חמר ערך ביהכ"ג אותן ו' הובא בס' אורחות חיים סי' קנ"א אותן ג'. ועור רירוע רהנכים מפרקין שאור ואסורין העשון בבחוי חפלות שלהן, וטעה יהי' חיו' חילול השם, אם אנו נתיר זהה וע"כ פשיטה ראשורה.

ט"ז.

ספר

למד להרעל

כולל שאלות ותשובות על ג' חלקו שיע

מצאת

מהורייר דוד צבי האפפמאן זצ"ל
ראש ומנצ'ל של בית המדרש לבנין בבלין

מחברת הראשונה

שורת עלייה.

הוצאת ורפוס. תרגום פרנקפורט גב'ם
ת ר ס ז

הוצאת ורפוס לאמנויות
www.hebrewbooks.org
ג' חותם טהראן

הצאה ב'

בהתאת בית מטדור ספרין

א. ג. פרנק

נירודוק
תש"ז

שאלה

בעיר אחות הסכימו הצרפתים להעтир בבייהכ"ג שליהם כל שיר הארגנעל היוציא, והרב אשר שם אף שהשתורל בכל כחו לא עלתה בירוי לבטל הסכמה זאת, אשר ע"כ רצונו לבחור הרע בטעתו ולהתיר להם שניננו בארגנעל בימי החול, כגון בחתונות ובכום הולרות של המלך יר"ה וע' וזה יגרום כי לכל הפתוח לא יחללו שבתות ומווערות. חוץ מזה הוא חושש שם יניח את משותה הרכנית וייעוב את מקומו בשכיל הארגנעל, יבוא לשם רב אחר אשר לא עבר הארגנעל יותר להם כי אם יגרום עור קלקיים אחרים גורליים, וע"כ שואל הרב דער הניל, אם יכול לשבח במקומו ולהניח לנין בארגנעל בימי החול.

תשובה

טרם נחוה א' רעחנו הקלושה נפנ' נא אל משכנות הרועים הטה הנבראים אנשי שם אשר כחכו פסק רינס בשנה התקע"ט בעה אשר פרצה הרעה

Highlights of Rav D. Z. Hoffmann's Torah Commentary

- 1) Copious organization of text and discussion of why it is organized that way
- 2) Blocks of Pesukim as basis for commentary
- 3) Torah She'ba'al Peh as bridge to Torah She'bichtav
- 4) Preference for original source – i.e. Midrash Halacha – rather than quote from Gemara
- 5) Cross-referencing within Tanach without explanation; assumption of knowledge of Tanach
- 6) Use of non-Jewish or unpopular Jewish sources, often as support or proof
- 7) Attention to contemporary psychological thought

המצוות המיויחדות

יא) מצוות המוטלות על הפרט (פרק כא': יט – כה': יט)

(1) אחרי שסדרה התורה בפרשנות שופטים את המצוות המוטלות על השלטונות, היא ממשיכה עכשו בפרשנה כי תצ"י במצוות המוטלות על הפרט. וזה סדרן:

א) מצוות על חיי המשפחה (כא': יג).

ב) מצוות החסד בין איש כלפי אחיו וככלפי כל הבריות (כב: א-יב).

ג) מצוות על קדושת הנישואין (כב: יג – כג: ט).

ד) מצוות קדושה ויושר (כג: י – סוף כד).

ה) מצוות שונות לסייע חיי החברה האנושית, ולבסס ממצוות מהיות זכר מלך (כ"ה: א-יט).

אין בידנו דבר ברור בקשר לסדר החוקים הללו. כשלל משה בספר משנה תורה אותן המצוות שלא נכתבו – כלל עד הנה, או אותן שמצוות נחוצה לחזור עליהם מטעמים מסוימים, אפשר שבחוקים חי המשפחה וחי היחיד – הסמיך למצווה אחת ממצוות אחרות על ידי איזו שהיא אסוציאצית רעונות. מתווך כך علينו לבקש בכל מקום רק סמכות רعيונות כזו בין שתי מצוות הסמכות זו לזו (במשנה תורה דרשין סמכין – יבמות ד.).

א) מצוות על חיי המשפחה (כא': יג)

(1) דברה תורה נגד יצר הרע והתירה לישא שבויות מלחמה, אלא שנצטוינו להוג בצדק ובהתחשבות הרואה למצוות (י-יד).

נצטוינו על משפט הבכורה בין הבנים (טו-יז).

נצטוינו להרוג בן סורר ומורה (יח-כא).

אחר כך נסמכה פרשת איסור בזיהון הנהרג בדיין (כב-כג).

פסוקים י-יג: כי מצא למלכחה על איביך ונתנו ה' אלךיך ביזה ושבית שביו: וראית בשבייה אשת יפת תאר ותקחמת ביה ותקחמת לך לאשה: ותבאתה אל תוד ביטך ותקלחה את רأسה ועשתה את צפרניך: והסירה את שמלה שבייה מעלהך ותשבייה בביבך ובכלה את איביך ואת אמה ירחה ימים ואנפר בנו פבוא אליך ובעילפה והייתה לך לאשה:

Pesukim 10-13: When you go out to war against your enemies, and Hashem, your God, delivers them into your hands, and you take them as captives, and you see among the captives a beautiful woman, and you desire her and you take her as a wife. You will bring her into your house, and she will trim her hair, do her nails, and remove her clothing of captivity. She will sit in your house crying about her father and mother for one month, and after that you may come to her and have relations with her, and she shall be for you as a wife.

כי תצא – הלשון "כי" מורה שבמלחמת הרשות הכתוב מדבר, כמו ששנינו בספרי, וכמו למללה כי: (ראה פירושנו שם). פרשה זאת מתייחסת למה שנאמר למללה כי, שהורשינו לשבות את הנשים והטף במלחמה וכן בא הכתוב למדך כיצד אתה עושה ואתה רשאי לקיים מהן אישות (כמו שאמרו במקילתא — מדרש תנאים 127).

And she will do her nails – Onkelos translates: "And she will increase her fingernails," and so does Rashi – "she will grow them." And that is the opinion of Rabbi Akiva in the Sifri, which is brought in Yevamot 48a. (Compare to Yishayahu 7:22 and Iyov 15:27.) The intention of the Pasuk is to make her unattractive, in order that he will not marry her. Rabbi Akiva brings a proof for his words from the words of the Pasuk, "And she will cut off her hair," which is also a way to make her appear unattractive. However, Rabbi Eliezer brings a proof from the Pasuk in Shmuel Bet 19:25, that the word "do" means to cut off. (This is also what Philo says.) The Ramban explains that this is the simple meaning of the Pasuk, because all of the things that are mentioned are aspects of mourning, and then the end of the Pasuk would flow smoothly, when it says "and she will cry" etc. Therefore also it takes place for "a month," because mourning generally takes place for a month. (And this is also what Yosef ben Matityahu said in The Antiquities of the Jews, vol. 4, 8:23.) However, all these actions are only commanded because she has been converted by force, and therefore she should be given the opportunity to mourn and to collect her thoughts, in order that she becomes complete with her new situation. But if she accepts upon herself to convert of her own free will, it says in a Beraita in Yevamot 47b that she is permitted to be taken as a wife immediately.

ושתתת את צפרניה – אונקלוס מתרגם: "ותרביית טופרנהא", וכן מפרש רשי: "תגדלים", והוא דעת רבי עקיבא (4) בספרי, שהובאה ביבמות מה. (5) (השוה ישעיהו ז:כב; איוב טו:כז.) כוונת הכתוב לנוללה, כדי שלא ישאנה. רבי עקיבא מביא ראייה לדבריו מדברי הכתוב "וגלחה את ראה", גם זה נול הוא. אבל רבי אליעזר מביא ראייה מן הכתוב (5) בשמואל ב יט:כה, שתיבת "עשה" פירושה העברה (6) (כן כתוב גם פילון: ליב. דע קאריטאטע). הרמב"ן פירש שכן הוא פשוטו של מקרא, כי כל המעשים הנזכרים כאן הם ענייני אבות, ובזה נمشך יפה סוף המקרא האומר "ובכתה וגוי"; על כן גם "ריח ימים", שהרי סתם אבלות שלשים יום (6) (וכן הוא אצל יוסף בן מתתיהו בקדמוניות 2, ח:כג.) (7) אולם כל המעשים הללו לא צוותה התורה אלא מפני שהיא מתגירתה באנס; על כן נצטוינו לחתה לה פנאי להתאבל ולהתיישב בדעתה, כדי שתתשללים עם מצבה החדש. אבל אם היא מקבלת עלייה להתגיר מרצונה, נאמר בבריתא במסכת יבמות מז, ב, שמותר לקחתה לאשה מיד.

Father/Mother

תנו רבנן: (דברים פרק כא פסוק ג), "ובכתה את אביה ואת אמה".
ר' אליעזר אומר, "אביה" – אביה ממש; "אמה" – אמה ממש.
רבי עקיבא אומר, "אביה" ו"אמה" – זו עבודת כוכבים. וכן הוא אומר (ירמיהו פרק ב פסוק כז), "אומרים לעז, 'אבי אתה'."

Fingernails

תנו רבנן: (דברים פרק כא פסוק יב) "וגלחה את ראה, ושותת את צפרניה".
רבי אליעזר אומר, "תקוז";
רבי עקיבא אומר, "תגדייל".
אמר רבי אליעזר, נאמרה "עשה" בראש, ונאמרה "עשה" בצרפתים. מה להלן – העברה, אף כאן – העברה.
רבי עקיבא אומר, נאמר "עשה" בראש, ונאמר "עשה" בצרפתים. מה להלן – ניול, אף כאן – ניול.
ראייה לדברי רבי אליעזר (שםואל ב פרק יט פסוק כה), "ומפיבושת בן שואל ירד לקרת המלך, לא עשה רגלו, ולא עשה שפמו". מי עשה? העברה.
רבי עקיבא – ניילות – "כדי שלא ישאנה" (הופמן); רבי אליעזר – אבלות.

Her father – Rabbi Akiva and Rabbi Eliezer argue about this in the Sifri: According to Rabbi Akiva, the meaning here is idol worship. Meaning that she should leave the gods of the other nations; Rabbi Eliezer explains the Pasuk in a literal way. It is possible that the two of them are going according to their explanations that they made regarding “And she will do (her nails).”

את אביה – נחלקו רבי עקיבא ורבי אליעזר (4) בספר: לדברי רבי עקיבא פירשו עבודה זרה, כלומר שתעוזב את אלהי הגויים; רבי אליעזר מפרש המקרא באופן מלולי. אפשר ששניהם הולכים לשיטתם בפירושים שאמרו ל’וועטה וכור’.

פסוקים טו-יז: כי תהין לאיש שמי נשים אהובה וקאהת שנואה וילדו לו בנים אהובקה ושהונואה והיה בפניהם נחילה את בנו את אשר היה לו לא יוכל לבקר את בון אהובקה על פניו בון שנואה הקבר. כי את הקבר בון שנואה יכיר לךת לו פי שניים בכלל אשר ימצעו לו כי הוא ראשית אנו לו משפט הקברה: (ס)

Pesukim 15-17: When a man will have two wives, one who is loved and one who is hated, and he will have children from both the loved and the hated, and the oldest child is from the hated. And it will be on the day that he gives his inheritance from what he has to his children, he may not give preference to the loved one’s son over the hated one’s. For the son of the hated one must be recognized to receive double from everything that he has, for he is his first effort; to him is the law of the firstborn.

As relates to the juxtaposition of this section to the section that came before it, see Rashi. We are commanded to protect the rights of the captive, and not to treat her like a maid servant; but we are likewise commanded to not infringe on the rights of any other woman in a situation where she is hated.

One is loved and one is hated – Our Rabbis were surprised about a Pasuk that utilizes such an example: “Could there possibly by one who is loved by Hashem or hated by Hashem?” Meaning, it is obvious that the laws of the holy Torah cannot take into consideration the love or hatred of a person. The answer to this question is found in the Mechilta of Rabbi Yishmael (in the Sifri in the name of Rabbi Shimon): “The Torah is discussing a matter of common sense, that if a person has two wives, ultimately he will come to love one and hate one.” Meaning that in this Pasuk it is hinted that even though it is permissible to take two wives, this is not a good idea (just like taking the beautiful captive woman).

(1) בנגע לسمיכות הפרשה הזאת לפרשה שלפני, השווה רשי". נצטוינו לשומר על זכויותה של השבוייה, ולא להגוע בה כשבח; אבל נצטוינו גם שלא לפגוע בזכויותה של אשה אחרת במקרה שהיא שנואה.

האת אהובה והאת שנואה – רבותינו תמהו על המקרא שתפס דוגמא זאת: “וכי יש אהובה לפני המקומ ויש שנואה לפני המקומ?” כולם, פשיטה שאין דיני התורה הקדושה יכולים להתחשב בהאבותו או בשנותו של זה. (4) חשוב על

השאלה מצאנו במכילתא בשם רבי ישמעאל (בספרי בשם רבי שמעון): “בדרך הארץ הכתוב בדבר, שם יהיו לו שתי נשים סופו להיות אהוב אחת ושונאי אחת”, (3) כולם במקרא זה נרמז שאף על פי שהותר ללקחת שתי נשים, אבל אין זה דבר הגון (כמו לكيית יפת תואר).

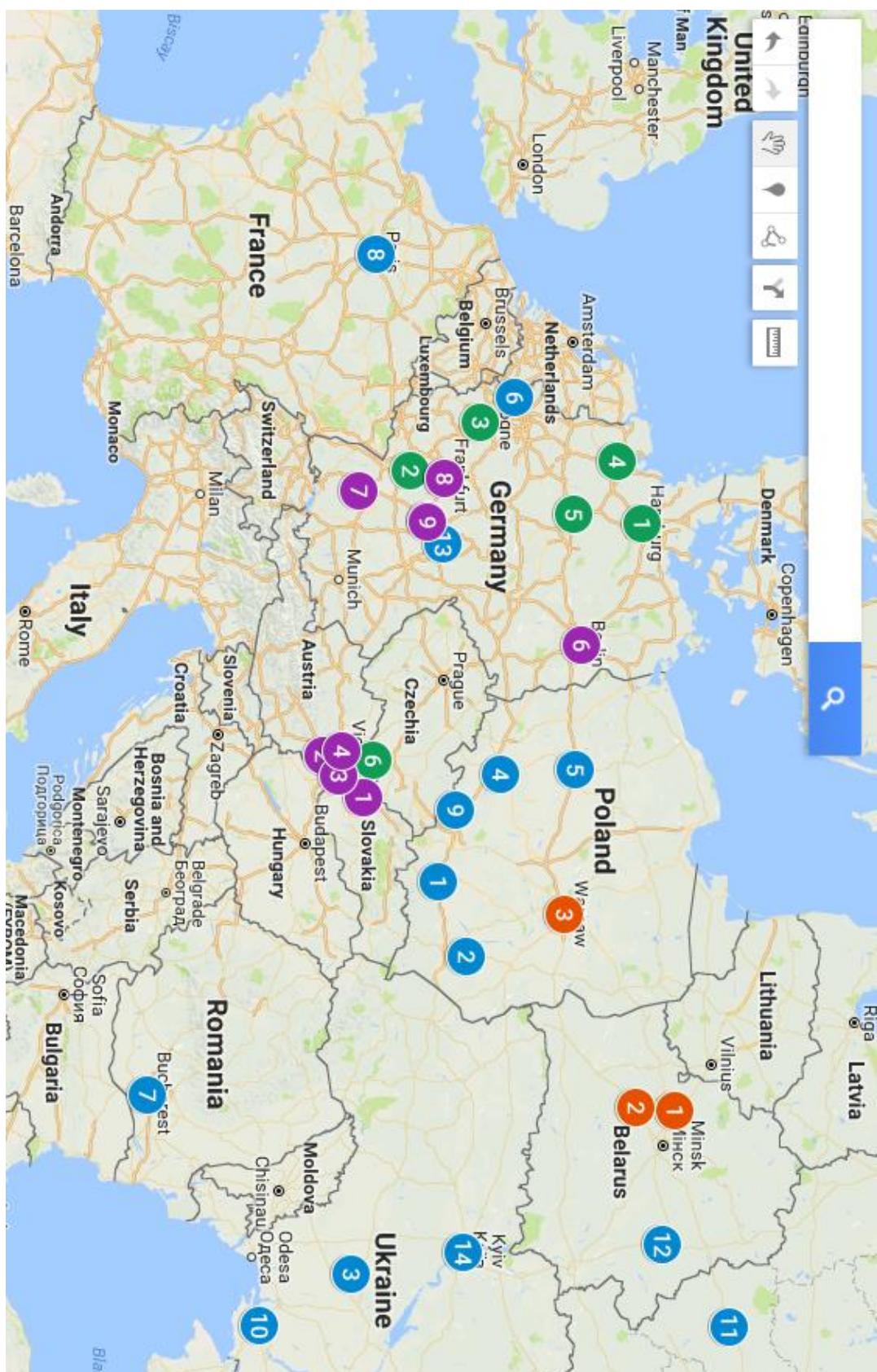
And indeed, the implication of the Pasuk is that the Torah is speaking about an unusual situation which, although Hashem does not want to forbid outright, it describes for us the bad result and lays out for us boundaries so that a calamity does not result from this path. In the beginning, with the beautiful captive, the man follows after his evil inclination; therefore we are commanded, "And you will take her (to your home) ... and she will cry." Once the evil inclination has had its fill, it is possible that the love will turn to hate and he will come to be extraordinarily cruel to her. Therefore we are commanded, "If you do not want her ... do not be cruel." And it is the same in our section: The result of "when you will have two wives" is that "one will be loved and one will be hated." It is possible that a man will come by this to be cruel to his own child; therefore we are warned, "You are not allowed to give preference." (This would be the understanding of Rabbi Yishmael.)

But the basic understanding of the Sifri, and also the Talmud Yevamot 23a, is to explain the meaning of the Pasuk that she is loved or hated *before Hashem*, which comes by her marriage. Meaning that her marriage is either acceptable or unacceptable.

In the Sifri, our Rabbis explain by many, many proofs that no firstborn can forfeit his rights, even if he is born of a union that warrants excommunication or death by court. Only the son of a maid servant or non-Jewish woman is not considered to be the son of his father (see Yevamot 22), because the Torah says "when there will be" and also "and it will be born *to him*," but the son of a maid servant or a non-Jewish woman go after the mother.

However, we need to ask, that "when there will be" sounds like a language of marriage, and if so, firstborns from of unions that warrant excommunication or death by court should also be excluded, because marriage does not take hold in them – see Yevamot 49a and Tosafot Ketuvot 29b. And so it seems that according to the Sifri, there is a connection between "when there will be" and "he will have born to him," and we can only limit from the rights of the firstborn one for whom marriage has not taken hold for his mother and who also is not born to his father.

וכן ממשמעות פשוטו של מקרא
שהתורה מדברת כאן על מצב בלא רגיל, אשר אמן לא רצה הש"ת לאוסרו לחלוتين, אבל תיאר לנו את תוצאותיו הרעות והטיל علينا הגבלות כדי שלא יצמה עולן מנסיבות אלה.
בתחילה: יפת תואר; (5) האדם נمشך אחרי יצרו הרע, ויתכן שיפגע ברגשותיהם של אחרים, על כן נצטווינו: "הבאתה ... ובכתה". אחרי שהיצר הרע בא על סיפוקו, (7) יתכן שהאהבה תיהפכ לשנאה והיא תגרור אחריה עול משועע; על כן נצטווינו: "אם לא חפצת בה... לא תתעמר". וכן הוא בפרשה שלנו: התוצאה של "כי תהינה לאיש שתני נשים" היא, שתהא "האהבת אהובה והאהבת שנואה". (7) יתכן שיבוא האדם על ידי עולן כלפי יוצאי ירכו; על כן הוזרנו: "לא יוכל לבכר" (כך לרבי ישמעאל).
אבל סתם ספרי, וכן התלמוד ביבמות כג. מפרשים כוונת הכתוב, שהיא אהובה או שנואה לפני המקום, והיינו בನישואיה. (3) ככלומר, הנישואין הם כשרים או פסולים.
בספרי דרישו רבותינו מתוך כמה וכמה ראיות, שאין שום בכור מפסיד את זכותו, ואפילו אם הוא מבני חייבי כריתות או מיתות בית דין. רק בנה של שפחה או נכricht אין נחשב כבנו של אביו (השוה יבמות כב), מפני שאמր הכתוב "כי תהינה" וכן "וילדו לו" אבל בני שפחה או גויה הולכים אחרי האם.
אלא שיש להקשות, ש"כ תהינה" משמע תפיסת קידושין, ואם כן היה לנו להוציא מן הכלל גם בכור מהיביבי כריתות ומיתות בית דין, שאין קידושין תופסין בהן, השוה יבמות מט. ותוספות כתובות כת: דיבור המתhalb "חילולין". (3) ונראה כי לספרי קשורים "כי תהינה" ב"וילדו לו" ואין לנו למעט מזכות הבכורה אלא את זה שאין קידושין תופסין באמו וגם אינו נולד לאביו.



Key: ■ Netziv (1816-1893) ■ Malbim (1809-1879) ■ Hirsch (1808-1888) ■ Hoffman (1843-1921)